

**LYS TEMADAG er tilrettelagt af det
lysfaglige netværk LYSnET og
sponsoreret af VELUX Danmark**

LYSnET er et tværfagligt netværk etableret med det formål at styrke forskning og undervisning indenfor lys. Netværket er sammensat af undervisere og forskere på tværs af landets byggefaglige uddannelses- og forskningsinstitutioner, samt eksperter fra byggeindustrien, alle med speciale i lys.

LYSTEMADAG

Fredag d. 20 januar 2012

Kunstakademiets Arkitektskole

Auditorium 2

PROGRAM

9:15 Introduktion til LYS temadagen

Karin Søndergaard, lektor, ph.d. og leder af LYS laboratoriet, KADK

9:30 Lys, kvalitet, energi

Astrid Espenhain, fagchef, civ. ing. Dansk Center for Lys.

10:00 Lysrum som begreb og redskab

Merete Madsen, arkitekt MAA, ph.d.,
belysningskonsulent, Lighting Grøntmij.

10:30 Pause

10:45 Fortællinger om lys

Louise Grønlund, arkitekt MAA, ph.d. studerende
ved Arkitektskolen Aarhus

11:15 The Capture of Daylight

Karina Mose, arkitekt MAA, lektor, KADK

11:45 Kort introduktion til Ungt Lys

Silla Herbst, Arkitekt MAA.

12:00 Frokostpause

13:00 Kunstlys – introduktion til lyskilder

Henrik Clausen, ingeniør, direktør, Fagerhult

**13:30 Light Emitting Diode som
bygningsintegreret lyskilde**

Karina Madsen, Arkitekt MAA, forskningsassistent
KADK.

14:00 Pause

14:15 Lys og ambiens i den kunstneriske praksis

Henrik B. Andersen, billedhugger, professor ved Vilnius
Academy of Fine Arts.

**14:45 Kongshaugs arbejder på Skuespilshuset og
i Kastrup Lufthavn**

Jesper Kongshaug, lysdesigner

15:15 Afslutning

Lys, kvalitet og energi

Astrid Espenhain, fagchef, civ.ing.
Dansk Center for Lys

Energibestemmelserne i bygningsreglementet og energikravene til nyt byggeri er strammet betydeligt. Kunstlyset regnes med i erhvervsbygningers samlede energiforbrug. Facadeudformning med vinduer som sikrer rigeligt dagslys langt ind i arbejdslokalerne kan sammen med en effektiv styring af kunstlyset være med til at sikre at kunstlysets energiforbrug begrænses. Energibestemmelserne har således både konsekvenser for måden vi bygger på og på selve projekteringsprocessen, idet energihensynene skal tænkes ind tidligt i projekteringen. Astrid vil gennemgå de parametre der er væsentlige for god lyskvalitet og fortælle om de beregningsprogrammer, der anvendes til eftervisning af energirammekravet.

CV

Astrid er uddannet civilingeniør fra DTU med speciale i belysning og har siden 1998 arbejdet med både dagslys og kunstlys i forskellige job, herunder som rådgivende ingeniør hos Grontmij og belysningskonsulent hos Fagerhult Belysning. Astrid har siden 2007 været ansat hos Dansk Center for Lys.

Lysrum som begreb og redskab

Merete Madsen, Arkitekt MAA, ph.d., belysningsarkitekt,
Lighting, Grontmij.

Lyset er afgørende for oplevelsen af arkitektur og rum. Ofte fokuseres der på at få mest muligt dagslys ind i bygningerne, målt kvantitativt i arbejdsplanet, men det giver ikke automatisk gode dagslysforhold. Vurderingen af dagslysets rumskabende og formgivende egenskaber beror på en kombination af modelundersøgelser og erfaring. Oplægget præsenterer begrebet lysrum som et redskab, der kan bruges dels i planlægning og evaluering af dagslyset, og dels som udgangspunkt for den efterfølgende planlægning af kunstig belysning.

CV

Merete Madsen er arkitekt med speciale i belysning. Hun har skrevet ph.d. afhandlingen *Lysrum – som begreb og redskab*, samt en lang række artikler i danske og internationale tidsskrifter. Merete har været lektor ved belysningslaboratoriet på Kunstakademiets Arkitektskole frem til 2008, hvor hun i 10 år har undervist og forsket i lysets rum- og formskabende egenskaber. Herudover har hun undervist i belysning på andre videregående uddannelser i Danmark, Sverige og New Zealand.

I dag er Merete Madsen chefkonsulent hos rådgivningsfirmaet Grontmij, hvor hun arbejder med lysdesign som en helhedsorienteret belysningsplanlægning, hvor dagslyset og den kunstige belysning integreres i bæredygtige løsningsforslag, der samler lysets æstetiske funktionelle og tekniske aspekter.

Fortællinger om lys

Louise Grønlund, Arkitekt MAA, ph.d. studerende ved Arkitektskolen i Aarhus

Hvordan kan man udvikle en arkitektur med lys som værktøj? Kan lys generere *en særlig* arkitektur? Og hvordan kan lyset fortolkes og repræsenteres? Dette er nogle af de spørgsmål, som oplægget vil kredse omkring.

Fortællinger om lys er en serie af forskellige projekter, der undersøger arkitekturens grundlæggende virkemidler lys, stof og rum.

CV

Louise Grønlund er uddannet fra Kunstakademiets Arkitektskole i 2006 og har undervist på skolen indtil 2009. Parallelt med undervisningen har hun arbejdet henholdsvis hos Entasis og hos Lundgaard og Tranberg. I 2009 påbegyndte hun sin ph.d. *Lysets rum – facadens rumlige potentiale* ved Arkitektskolen Aarhus. Louise Grønlund vandt i 2006 1. præmien i International Velux Award 2006 med projektet *A museum of Photography*. Projektet har efterfølgende været udstillet flere steder i Europa samt på DAC i Kbh. Louise Grønlund har siden 2007 arbejdet som freelance arkitektur-fotograf for flere danske tidsskrifter. Louise Grønlund er optaget i Kunstnersamfundet.

The Capture of Daylight: Dynamiske ovenlysindtag og workshop baseret projektarbejde

Karina Mose, arkitekt MAA, lektor ved KADK

Sammen med VELUX Danmark arrangerer Arkitektskolen hvert år en *Dagslys Event*. I 2011 var temaet dynamiske dagslys- og skyggerum. De studerende udforskede mulige udformninger af dagslys-åbninger, samt hvordan dagslys-indfaldet kan etableres som kompositioner af lysrum i en bygning. Gennem øvelser og modelarbejde udvikledes tre 1:1 modeller, der på hver deres måde giver et bud på, hvorledes arkitekter kan arbejde visionært med ovenlysindtaget. I oplægget vil workshoppen blive gennemgået dels med henblik på de anvendte arbejdsmetoder og dels med henblik på de tre projektsvar.

CV

Karina Mose har i de sidste 10 år været lektor i design og arkitektur på Kunstakademiets Arkitektskole. Som studieleder for Studieafdelingen for Arkitektur Design & Industrielform har hun bl.a. oprettet en ny international kandidatuddannelse i design. Hun er nu tilknyttet LYS laboratoriet, Forskningscenter for Arkitektonisk Belysning under Institut for Teknologi. Hun har afholdt workshops i Seattle, Stanford, Beijing og Bangkok og sammen med sine studerende udstillet i New York, Milano, Stockholm og rundt i Danmark. Som praktiserende arkitekt har hun været med til at vinde flere design konkurrencer og været tildelt flere internationale priser bl.a. den tyske *IF Awards pris*, Prisen for *100 Besten Industrie-design 98* og *The red dot*.

Kunstlys - introduktion til lyskilder

Henrik Clausen, ingeniør og direktør ved Fagerhult Lighting Academy

Henrik vil præsentere forskellige lyskilder og gennem eksempler demonstrere fordele og ulemper ved brugen af de eksisterende. Man må gøre sig klart at 'verdens bedste lyskilde' ikke findes, men at der altid er en række parametre, der nøje må overvejes inden man træffer sit lyskildevalg. Lyskilden er grundlæggende for et ethvert belysningsprojekts succes. Vi vil finde ud af at man må bruge synet, som er det bedste værktøj, vi har til rådighed.

CV

Henrik er uddannet ingeniør og har siden 1986 arbejdet med lys og belysning. Henrik har skrevet *Håndbog i Belysningsteknik*, artiklerne om emnet i Den Store Danske Encyklopædi, samt bogen *Light & Communication* fra 2009. Henrik var adm. direktør for Fagerhult A/S i 7 år, inden han for 5 år siden blev direktør for Fagerhults uddannelses division, der uddanner Fagerhults 2000 medarbejdere verden over.

Light Emitting Diode som bygningsintegreret lyskilde

Karina Munkholm Madsen, Arkitekt MAA, forskningsassistent ved LYS laboratoriet

Oplægget introducerer til projektet og publikationen '*LED - en lysende komponent med arkitektonisk potentiale*', som er en State of the Art undersøgelse af LEDens potentiale som integrerbar lyskilde indføjet i den arkitektoniske sammenhæng. Projektet undersøger LED'en gennem studiet af installationskunstner Jim Campbells arbejde, samt gennem undersøgelser af udvalgte eksempler på anvendelse af LED'en. Med henblik på metode-udredelse i udforskningen af den integrerede LED lyskilde, vil særskilte eksempler fra publikationen introduceres.

CV

Karina Munkholm Madsen har afgang fra Kunstakademiets Arkitektskole i 2008, hvor hun udviklede en særlig interesse for lys. Karina havde således et studieår på Victoria University i New Zealand med fokus på kunstlys. Undersøgelserne af kunstlyset blev realiseret gennem digitale analyseapparater, ved on-site målinger og analyser, samt ved eget design af 1:1 lysarmaturer. Også bæredygtige byggematerialer med henblik på 'lysmodtagelse' havde fokus. Siden 2009 har hun været tilknyttet Lys laboratoriet og faget arkitektonisk belysning ved Kunstakademiets Arkitektskole.

Lys og ambiens i den kunstnerisk praksis

Henrik B. Andersen, billedhugger og professor ved Vilnius Academy of Fine Art, Lithauen

Forelæsningen behandler lyset i lyset af begreberne: *form, ambiens, sammenpasning, serialitet, mediering og morfogenese.*

CV

Henrik B. Andersen er billedhugger og uddannet på Det Kgl. Danske Kunstakademi fra 1980 til 1987. Fra 1999 til 2008 var han professor ved Det kgl. Danske Kunstakademis Billedhuggerskole ved Frederiksholms Kanal. Henrik B. Andersen har siden 2008 været professor på Vilnius Academy Of Fine Art i Lithauen ved afdelingen Concept, Temporality and Space. Sidste soloudstilling var *Sliding Zones*, på Charlottenborg Kunsthø, 2010. Næste soloudstilling bliver på Stavanger Kunstmuseum i Norge 2012.

Kongshaugs arbejder på Skuespilhuset og i Kastrup Lufthavn

Jesper Kongshaug, lysdesigner.

Jesper vil fortælle om sine belysningsopgaver med henholdsvis Skuespilhuset og Terminal 2 i Københavns Lufthavn. Stikord: Idéudvikling, iscenesættelse med lys, LEDs som designparameter, samarbejdet med arkitekten, dynamisk belysning og perception.

CV

Jesper Kongshaug er internationalt prisbelønnet lysdesigner og arbejder indenfor områderne teater, opera, ballet, tv, film og arkitektur. Han udfører og projekterer egne opgaver, underviser internationalt og arbejder som konsulent for flere tegnestuer. Af Jespers arkitektoniske belysningsprojekter kan nævnes Skuespilhuset i København (2008), Kongens Have i Odense (2010), Højbro Plads i København (2008), Terminal 2 udvidelse, Københavns Lufthavn, Kastrup (2011) og 'forbindelsesgangen' ved Panum Institut/Rigshospitalet (2011) Af hans seneste scenografiske lysdesigns kan nævnes WAR-sum up af Hotel Proforma (2011), Ifigenia på Skuespilhuset (2010) og Ritual af Next Zone, 2010. Se mere på LightingDesign.dk